

KULTUUR

Raamatukogu kingib lastele raamatuid

Tallinna keskraamatukogu kingib kõigile Tallinna esimese klassi õppuritele ehk 4342 lapsele raamatu „Kade lehm ja tige lumehang”. Autor on Markus Saksatamm, illustreerija Katrin Ehrlich. Raamatu kinkimise tava alustati 2007. aastal. **EPL**

Vana-Egiptuse näituse avanädal püstitas rekordi

Kumus avatud näitus „Egiptuse hiilgus. Niiluse oru kunst” lõi muuseumis uue rekordi. Vana-Egiptuse aardeid käis esimese nädala jooksul avastamas üle

4800 huvilise. Eksponeeritud on tuhandete aastate vanused esemed Torino Egiptuse muuseumist. Näitus on avatud kuni 21.3.2021. **EPL**

„Peed ei ole minu, vaid kogukonna projekt. Kaalukad otsused sünnivad põhjalike koosolekute raames. Suunda muutvaid otsuseid ei võta kunagi vastu üks inimene.” ütles Margus Toomla.

Foto: Rauno Velmur

Laulu- ja Tantsupeo SA uus juhataja: naudin nii tantsude õpetamist kui ka bürokraatlikku tööd

Oluline on noortele näidata, et tantsu- ja koorijuhtide elukutse on väärtustatud, toonitab Margus Toomla.

INTERVJUU
Keiu Virro
reporter

Laulu- ja tantsupidusid on peaaegu iga cestlane harjunud pidama natuke enda omaks. Pidude korraldamine on vastutusrikas ülesanne, mille tulemusi jälgitakse kullipilgul. Igal peol on oma loominguline meeskond, ent pinnase selleks, et peadirigentide ja -lavastajate visioonid teoks saaks, loob Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus.

Äsja valiti sihtasutusele uus juhataja. Margus Toomla pole selles maailmas uus tulnuk. Rahvatantsuga on ta tegelenud noorukieast. Hobi korras juhib ta ühes tuntud rahvatantsutegelase Maida Saarega praegugi täiskasvanute tantsurühma Kindakiri. Ta oli 2017. aastal toimunud noorte tantsupeo „Mina jään” pealavastaja. Kui siia lisada veel 13 aastat Tallinna linnasüsteemis töötamist ja õpilasmaleva rühmajuhhi taust, saab kokku üsna eeskujuliku komplekti.

Koroonapandeemia tingimustes tundub suurürituste plaanimine üsna tänamatu. Kui palju sa muretsed, millisesse aega uue ametikoha vastuvõtmisel sattusid?

Ega ma väga muretsen. Ajad on erinevad ning selle järgi tuleb tegevusi planeerida ja olukordi vaadata. Mis siin ikka. Mäletan, et kui 2008. aasta sügisel Piritat vaba

aja keskuse juhatajana alustasin, tuli kohe suur majanduslangus. See oli kõigi jaoks ootamatu.

Mida Laulu- ja Tantsupeo SA juhataja töökohustused hõlmavad?

Sihtasutuse põhifunktsioon on korraldada pidusid ja valmistada ette kõik sammud, et need saaksid toimuda. See algab loominguliste meeskondade loomisest. 2022. aastal toimuva XIII noorte laulupeo peadirigent on Pärt Uusberg ja tantsupeo pealavastaja Agne Kurrikoff-Herman. Nemat loovad oma meeskondadega pildi ja meie peame neile looma esmased tugistruktuurid, kus nad saavad ideid arendada. Töö teine pool hõlmab seda, kuidas me peost räägime. Sihtasutuse ülesanne on ka visuaali loomine, raamatute ja kirjelduste lauljate-tantsijateni viimine, õppeprotsesside koordineerimine. Lõpuks peab Tallinn kõik osalised vastu võtma, korraldama logistika ja turvalisuse. Peod on 2 + 3 süsteemis ehk kui üks pidu lõpeb, on teised meeskonnad juba paralleelselt tööd alustanud. Peale selle jooksvad teemad. Praegu tulevad juhendajate palgatoetusprogrammid, arendusprogrammid, näiteks Kalevi staadioni uuendused. Sellised teemad, kus meil on kaasarääkiv roll, jõuavad ka meie lauale. Aga seal laua taga on palju osalisi.

Mainisid kollektiivide juhtide palgatoetust. Selleks on plaanitud 2,7 miljonit eurot. Mida selle summaga teha saab? Kas juhendajad hakkavad tänu asemel väärilist palka saama?

Kindlasti on see abiks ja toetuseks, aga kokkuvõtteid saab teha alles mõne aja pärast. Ideed on toredad ja paberile pandi kõikvõimalikud kriteeriumid, kuidas toetusi saab. Tore on, et kultuuriministerium toetab rahvalaulu ja -tantsu. See on vajalik, sest meie koori- ja tantsujuhti-

del on väga väike tasu. Meil on palju lauljaid ja tantsijaid, aga õpetajate keskmine iga on muutunud üsna kõrgeks. Vaja on kaasata noori ja näidata, et see elukutse on väärtustatud, näidata selle perspektiivi. Tantsu- ja laulupidu on selle üks väljund. 2017. aasta laulupidu oli hea näide. Lauljate ette toodi palju noori dirigente. Seal õppisid nad kogunud dirigentide kõrvalt ka korraldamist. Nii rikastame pilti.

Põhitöö kõrvalt juhendad ka rahvatantsurühma. Mis on olnud sinu motivatsioon seda tööd järjepidevalt teha?

Iga päev ma tantsujuhendaja ei ole, teen seda hobi korras tantsurühmas Kindakiri. Töötan nüüdseks juba 13 aastat ka linnasüsteemis ning olen saanud palju kogemusi nii kultuuri-, sotsiaal- kui ka noorsootöö valdkonnas. Aga tantsuõpetaja teadmiste ja oskuste arendamine on minu jaoks väga oluline. Väga tore on nädala keskel oma kollektiiviga kokku saada ja koos tantsida! Selles on nii palju kirge. See on kollektiivne jõud ja väga tugev side.

Teen seda tööd koos Maida Saarega, tore ja võrratult energilise inimesega, kes on olnud ka minu esimene õpetaja.

Mul on huvitav sind kuulata. Kui räägid linnaga seotud tööst, on sinu hääletoon ametlikum ja asjalik. Kui räägid tantsimisest, muutub hääli märgatavalt kirglikumaks. Mina tean sind seejuures hoopis Tallinna õpilasmaleva kaudu. Oled rühmajuhina oma noori tantsima pannud ja neile meeldejäätavaid rühmalaule kirjutanud. Mulle meeldibki tohutult õpetada. Nii kihvt on oma rühmale tantsu õpetada. Samamoodi oli ka malevarühmadega.

PIDU XIII noorte laulu- ja tantsupidu

1.-3. juulil 2022
XIII noorte laulupeo peadirigent on Pärt Uusberg.
XIII noorte tantsupeo pealavastaja on Agne Kurrikoff-Herman.

„Meil on palju lauljaid ja tantsijaid, aga õpetajate keskmine iga on muutunud üsna kõrgeks.”

Noortega tegelemises on nii palju rõõmu ja põnevust. Aga selle kõrvalt peab ütleva, et tegelikult naudin ka bürokraatlikku tööd. See ei tähenda, et tõstan otsa pabereid ühest hunnikust teisest. Iga les töös on palju arenguvõimalusi, üha paremate süsteemide ja teenuste loomist.

Traditsioonide hoidmine ja väärtusnumite loomine käivad laulu- ja tantsupeo puhul käsikäes. Alati ei ole selge, millise aja traditsioone hoidma peab. Kuidas näidate, et nad ei saa kaotada oma rahvarõivaid sellisel moel nagu koroonalajad ette kirjutavad, sest see ei ole nende kultuuriga. Kuidas te neid teemad sid mõtestate?

Alati ei ole tõesti mustvalgeid lahendusi. Mis puudutab tantsurühmade ja laulukooride repertuaarivalikuid või rahvarõivaste kandmise traditsioone, liigub see pidude korraldamise puhul suuresti loomuliku meeskonna sfääri. Kolm võimalikku olulist meeskonda töötavad alati sünergiliselt koos: tantsupeo meeskond, laulupeo meeskond ja sihtasutus, kus on töötajad aasta läbi. Eraldi valmistatakse eelnevalt veel rahvamuusikute pidu ja näiteks rongkäiku. Kõik sellised valikud räägitakse kunstilistes meeskondades läbi. Eriti ei otsitakse tõe ja parimat lahendust.

Millised võiksid olla peamised märksõnad väärtusnumite edastamise puhul ja kui palju need ajas muutuvad?

Eks eri ajal tulevad esile eri väärtusnumid. Kui valime tantsupeo tantsu, siis tuleb arvestada, et paljud tantsud on põhisammustikuna ammu-ammu kirjutatud. Vaatame, et need sammud oleksid sees. Paljudes tantsudes tuleb juu de uut liikumiskeelt ja nippe, ent ta on lõpuks kollektiivne otsus, kuidas lüüda parim tasakaal. Oleme tantsupidu olnud paari peo jagu natuke konservatiivsemad. Noorte peol on ju suurem ootus koolilapsed, nii et oleme püüdnud hoida dupilti suunata pärimuslike tantsu poole. Sellistele teemadele mõeldakse koolihariduses üha rohkem.

Väärtused on peidus ka uutes ja rikkavates asjades. Tuleb lihtsalt need üles leida, ehkki neid ei ole nii lihtne üksikisikult nimetada. Ilusa muusika hoidmine on uue hinge rikastava repertuaari loomine ja väga oluline. Näiteks 2009. aasta tantsupeol kõlas „Tuulevaiksel ööl”, mis on lihtne ja geniaalne lugu.

Üks oluline koht on see, kui valitakse pealavastaja ja peadirigent, kelle lähedest hakatakse kava kokku panema. Inimesi, kes toetavad, kaasa mõtlevad ja räägivad, on palju, ent lõpuks peab tulema siiski lähtuma neist väärtustest, mida soovivad edasi anda pealavastaja ja -dirigent.

Kas XIII noorte laulu- ja tantsupeo kaudu saab juba mingisuguseid veksleid anda? Kas või selle kohta, mis puudutab koolisümboolikat, et sugugi mitte kõigil kollektiividel ei olnud võimalik nõutud riideid osta? Tantsupidu on meie rahvarõivaste hoidmisel üks väga oluline nähtus. Laulupeo dudel on kooridel tihtilugu oma koori rietus, mõnel on sealgi rahvariided. Aga just tantsupeol oleme hoidnud seda lihtsust et oleks korralik rahvarõivas. Tänu sellele on praegu paljudel rühmadel, aga inimestel isiklikud rahvariided olemas. See on tohutult oluline. See suurendab tantsupeo väärtust. Esiteks sellepärast et rahvariided on väga efektsed. Teiselt poolt on tantsupidu kindla tähenduse või mõtte saavutanud ka selle kaudu, et need kaudu tehakse mustreid ja jooniseid. See on tantsupeo eripära, kultuurikild, mis tuleb hoida. ●